

Startdocument **Beleidsstafel Droogte**



Definitief 10 december 2018

- Vastgesteld door de Beleidsstafel Droogte op 10 december 2018-

Geactualiseerde versie 14 december 2018

Startdocument Beleidstafel Droogte

Definitief 10 december 2018

1 Inleiding

Het voorjaar, de zomer en het najaar van 2018 waren uitzonderlijk droog. Daardoor is aanzienlijke schade opgetreden in de landbouw en in natuurgebieden. In stedelijk en landelijk gebied was sprake van waterkwaliteitsproblemen en extra bodemdaling en funderingsschade, door lage grondwaterstanden. De scheepvaart had ernstige problemen, door de geringe vaardiepten en beperkingen bij sluizen. Als gevolg daarvan ontstonden er ook knelpunten bij de grondstoffenvoorziening voor de bouw en bevoorrading van tankstations. De verzilting, die in sommige gevallen ernstiger was dan verwacht, heeft tot problemen geleid voor drinkwatervoorziening, landbouw en natuur. En tenslotte is de grote vraag of de grondwaterpeilen zich voldoende herstellen, vóór het begin van het droogteseizoen van 2019.

Desalniettemin bleek ook tijdens de periode van (dreigend) watertekort, dat Nederland goed voorbereid was: de landelijke crisisorganisatie, het peilbesluit voor het IJsselmeer, de Klimaatbestendige Wateraanvoer (KWA) en de verdringingsreeks voor oppervlaktewater hebben goed gefunctioneerd. Maar dat betekende wel dat lastige keuzes in de prioritering moesten worden gemaakt en dat niet alle schade kon worden voorkomen. Dat was in versterkte mate het geval op de hoge zandgronden, waar de droogte al eerder knelde, waar geen wateraanvoer mogelijk was en waar sprake was van ernstige droogval van waterlopen.

Op 2 augustus jl. is de Tweede Kamer geïnformeerd over de opschaling van niveau 1 (dreigend watertekort) naar niveau 2 (feitelijk watertekort). Met deze opschaling kwam de coördinatie van de waterverdeling bij het Management Team Watertekorten (MTW) te liggen, conform het landelijk draaiboek laagwater. Vanaf dat moment tot en met 27 september is het MTW wekelijks bij elkaar geweest om de situatie te beoordelen en over de inzet van maatregelen te beslissen.

Het MTW constateerde dat er op diverse terreinen vragen leven bij partijen over verantwoordelijkheden, bevoegdheden, keteneffecten en effectiviteit van maatregelen. Daarom is afgesproken om met de betrokken partijen een Beleidstafel Droogte in te richten, onder verantwoordelijkheid van de directeur-generaal Water en Bodem van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW). Deze structuur is nodig omdat er op dit moment geen gremium is dat de volle breedte dekt van de beleidsvelden die worden geraakt door de droogte.

Dit startdocument beschrijft op welke wijze de deelnemers aan de Beleidstafel hieraan gezamenlijk invulling willen geven. Daarbij wordt achtereenvolgens ingegaan op aanleiding, doel, werkwijze, de op te pakken thema's, planning en financiering van de Beleidstafel Droogte.

2 Scope en opdrachtomschrijving Beleidstafel Droogte

Het ministerie van IenW coördineert de Beleidstafel Droogte. Het is van groot belang om zorgvuldig te prioriteren om zo voldoende focus en tempo te houden. Alles wat al op andere tafels is belegd of kan worden belegd, moet vooral daar gebeuren, om dubbel werk te voorkomen. De meerwaarde van de Beleidstafel is om te focussen op het doel om volgend jaar beter gesteld te staan voor droogte en hiervoor de reguliere trajecten en beleidsdossiers op het gebied van droogte te benutten door actief de verbinding te leggen.

De Beleidstafel wordt ambtelijk ondersteund door de Werkgroep Droogte, waarin alle partijen aan de Beleidstafel zijn vertegenwoordigd. Daarbinnen is een Kernteam Droogte ingesteld, om de stukken voor te bereiden, waar nodig ondersteund door een externe partij. De Beleidstafel Droogte zal nauw samenwerken met het Deltaprogramma (Zoetwater en Ruimtelijke Adaptatie) en zoveel mogelijk gebruik maken van de kennis en ervaring van de zoetwaterregio's, maatschappelijke organisaties en kennisinstellingen.

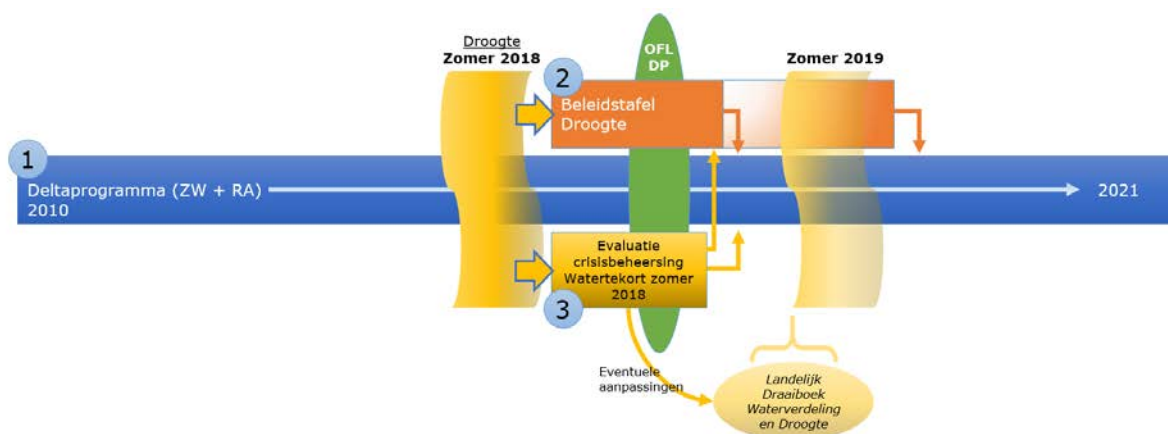
De Beleidstafel zal zelf geen besluiten nemen over de verbetermogelijkheden, maar conclusies en aanbevelingen doen voor mogelijke aanpassingen van beleidskaders aan de reguliere bestuurlijke gremia die een besluitvormend karakter hebben zoals het Bestuurlijk Platform Zoetwater (BPZ), Stuurgroep Deltaprogramma, de Stuurgroep Water, Stuurgroep Management Watercrises en Overstromingen en andere besluitvormende gremia voor o.a. landbouw, natuur en scheepvaart. De Beleidstafel heeft een looptijd van maximaal één jaar. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen belangrijke én urgente issues, waarover al voor april duidelijkheid moet bestaan (i.v.m. het droogteseizoen van 2019) en onderwerpen waar iets meer tijd voor kan worden genomen (tot november 2019). De conclusies en aanbevelingen zullen in het voorjaar van 2019 aan de Tweede Kamer worden gerapporteerd.

Op de Beleidstafel zullen alle relevante beleidsvragen op tafel komen, onder andere met betrekking tot waterbeheer, natuur, landbouw, drinkwater, scheepvaart, grondwater en water gebruikende industrie. Het gaat daarbij om de beleidsmatige aspecten met betrekking tot de korte en lange termijn (keten)effecten van de droogte zelf en genomen maatregelen in de crisisperiode.

3 Aanpak droogte in bredere context

Naast de Beleidstafel Droogte lopen er twee andere trajecten:

1. Het Deltaprogramma Zoetwater en Ruimtelijke Adaptatie: ervaringen en lessen vertalen naar de maatregelen in het Deltaplan Zoetwater, de processen van waterbeschikbaarheid en de stresstesten van het Deltaplan Ruimtelijke adaptatie met name voor stedelijk gebied;
2. De landelijke Evaluatie Crisisaanpak watertekort zomer 2018, waarin wordt gezien of verbeteringen nodig zijn in de samenwerking tussen betrokken partijen ten tijde van crisis en/of in het 'Landelijk Draaiboek Waterverdeling en Droogte'.



Figuur 1: Schematisch overzicht samenhang 3 trajecten droogte

Het Deltaprogramma zoetwater werkt aan klimaatrobuuste zoetwatervoorziening. Dat gebeurt door het nemen maatregelen, zoals de KWA+, flexibel peilbeheer IJsselmeer en Slim watermanagement, waarvan de meerwaarde deze zomer al is aangetoond. Daarnaast wordt via het instrument waterbeschikbaarheid gewerkt aan het bewustzijn over risico's op watertekort en identificeren van maatregelen bij zowel waterbeheerders, ruimtelijke inrichting als gebruikers. Het Deltaprogramma werkt adaptief en de ervaringen zoals van de zomer 2018 betrekken we bij de knelpuntenanalyse en de programmering van maatregelen van de huidige en volgende fase van het Deltaplan. DP Zoetwater werkt via zeven regio's, waarbij een uitvraag is uitgezet naar ervaringen en opgaven voor de Beleidstafel.

Vanuit DP Zoetwater wordt synergie gezocht met het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA). De focus van DPRA voor droogte ligt op klimaatadaptatie in het stedelijk gebied. Gemeenten, waterschappen en provincies brengen in 2019 de kwetsbaarheid voor de klimaatopgaven in beeld inclusief droogte en hitte. Daarbij worden ook de ervaringen van 2018 benut. Vervolgens worden risicodialogen doorlopen die kunnen leiden tot maatregelpakketten en doorwerking naar de ruimtelijke inrichting. Eventuele (extra) watervraag verloopt weer via DP Zoetwater. De decentrale overheden stemmen af via een veertigtal werkregio's en de centrale besluitvorming verloopt via de stuurgroep DPRA.

De overkoepelende Evaluatie Crisisaanpak watertekort zomer 2018 zal aan de hand van het functioneren van de crisisorganisatie bezien of er verbeteringen nodig zijn in de samenwerking tussen betrokken partijen ten tijde van crisis en/of in het 'Landelijk Draaiboek Waterverdeling en Droogte'. In het Managementteam Watertekorten is afgesproken dat de Secretaris-Generaal van IenW als onafhankelijk opdrachtgever zal fungeren voor de evaluatie. De tijdigheid, proportionaliteit en de effectiviteit van de getroffen maatregelen vormen niet het primaire doel van de evaluatie, maar worden in inventariserende zin meegenomen in de evaluatie. De evaluatie wordt uitbesteed aan een adviesbureau en start zo spoedig mogelijk. Streven is om de evaluatie voor de start van het volgende droogteseizoen (op 1 april) afgerond te hebben.

Voor zover de Evaluatie Crisisaanpak watertekort zomer 2018 leidt tot bevindingen die relevant zijn voor de maatregelen van het Deltaplan Zoetwater bespreken we die in de relevante bestuurlijke overleggen van de zoetwaterregio's, waar het bovenregionale maatregelen betreft in het BPZ. Hetzelfde geldt voor (voorlopige) conclusies en aanbevelingen vanuit de Beleidstafel Droogte. Dit vraagt om een goede verbinding en afstemming tussen de verschillende trajecten. Dit vindt plaats via ambtelijk overleg van de trekkers en de Staf deltacommissaris. Verschillende waterschappen, provincies en Rijkswaterstaat zijn al gestart met hun eigen evaluaties van de maatregelen en effectiviteit daarvan, al dan niet in de Regionale Droogte-Overleggen (RDO-en).

4 Doel Beleidstafel Droogte

Het doel van de Beleidstafel is om de lessen van de droogte beleidsmatig te vertalen naar voorstellen, om beter voorbereid te zijn op het droogteseizoen van 2019 en daarna. Dat kunnen verbetervoorstellen zijn in de vorm van verduidelijking of aanpassing van: beleidskaders, regelgeving, normering, verantwoordelijkheden- en bevoegdhedenverdeling, informatievoorziening en communicatie.

5 Uitgangspunten

In de vorige paragraaf is het doel van de Beleidstafel geformuleerd. Om dit doel gezamenlijk te bereiken spreken we de volgende uitgangspunten met elkaar af:

- De partijen aan de Beleidstafel werken vanuit gedeeld eigenaarschap en vanuit de eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden aan de droogteproblematiek. Besluitvorming over aanbevelingen van de Beleidstafel gebeurt in de reguliere besluitvormende gremia;
- We gaan uit van openheid, vertrouwen, daadkracht en focus op resultaat. Relevante informatie wordt gedeeld;
- We benutten, sluiten aan, voeden en tappen af van reguliere overlegstructuren, lopende trajecten en (onderzoeks)programma's, om dubbel werk te voorkomen;
- We bieden waar mogelijk handelingsperspectieven voor het droogteseizoen 2019, ook als de beschikbare informatie op de deadline nog niet helemaal compleet is;
- De werkgroepleden leveren een inhoudelijke bijdrage en zorgen voor een goede voorbereiding van de deelnemers aan de Beleidstafel;
- Als sprake is van belangen die een beleidsmatige afweging vergen bespreken we die op de beleidstafel;
- De realisatie inclusief financiering van de acties uit de sorteelhoed van de Beleidstafel Droogte is een verantwoordelijkheid van de actiehouder, ieder pakt hierin zijn aandeel.

6 Rol en werkwijze van de Beleidstafel Droogte

6.1 Rol

De rol van de Beleidstafel Droogte is het prioriteren, toedelen en regisseren van vraagstukken (beleids- en kennisvragen) aan verantwoordelijke partijen. De Beleidstafel houdt overzicht, toetst de synthese van deelproducten op interne consistentie en voorziet deze van conclusies, aanbevelingen en vervolgacties voor besluitvormende gremia. Dat gebeurt in de vorm van een synthesesnotitie in maart en een eindrapportage in november. Daarnaast zal de Beleidstafel Droogte ook de aanbevelingen van de evaluatie crisisaanpak een vervolg geven voor zover een bestuurlijke en beleidsmatige vertaling vereisen. Hiervoor zal het dezelfde werkwijze hanteren als voor de vragen zoals die nu naar voren zijn gebracht.

De Beleidstafel Droogte heeft een tijdelijk karakter en wordt na circa 1 jaar in november 2019 weer opgeheven. De Beleidstafel Droogte zal op dat moment de taken en werkzaamheden op een ordentelijke wijze overdragen aan de reguliere bestuurlijke gremia voor de verschillende thema's en sectoren.

6.2 Werkwijze

De Beleidstafel Droogte heeft een inventarisatie gedaan van bestuurlijke aandachtspunten naar aanleiding van de droogte 2018, zoals naar voren gebracht door onder meer de Landelijke Coördinatie Commissie Waterverdeling, de zoetwaterregio's, Regionale Droogte Overleggen, RWS en Vewin. Ook aandachtspunten van maatschappelijke organisaties en het OFL/Deltaprogramma d.d. 30 oktober zijn meegenomen. De Beleidstafel heeft deze vragen geprioriteerd, toegedeeld aan de eerstverantwoordelijke partij en ziet toe op de beantwoording ervan voor de afgesproken deadline. Om goed overzicht te houden en de voortgang te monitoren, vraagt de Beleidstafel aan de trekkers van de urgente acties, om uiterlijk op 20 december 2018 het bijgevoegde Resultaatsgericht formulier (pagina 11). Voor de trekkers van de belangrijke, niet urgente vragen is dit 20 januari 2019.

De vragen rangschikken we in de zogenaamde Sorteelhoed, waarbij de volgende 3 vragen steeds centraal staan:

- Is het onderwerp belangrijk en relevant voor de Beleidstafel?
- Is het onderwerp urgent: is een vorm van beantwoording nodig voor de start van het droogteseizoen op 1 april 2019?

- ❑ Welke partij is verantwoordelijk voor beantwoording en welke andere partijen worden betrokken?

Daarnaast is een onderscheid gemaakt in het soort vraagstuk: gaat het om een operationele vraag, een beleidsvraag voor de korte dan wel lange termijn, of een kennisvraag.

Voor de beantwoording van de urgente vraagstukken – die onder meer voor de landelijke crisisorganisatie (LCW/MTW) van belang zijn- geldt 15 februari 2019 als deadline. Voor belangrijke maar minder urgente vraagstukken is dat 9 september. Onderwerpen die niet op de Beleidstafel thuishoren worden doorgeleid naar reguliere gremia, programma's en projecten.

De inventarisatie is niet in beton gegoten. De Beleidstafel Droogte beseft dat er zich gedurende het proces nieuwe vraagstukken kunnen voordoen, bijvoorbeeld door consultatie van de maatschappelijke partners en kennisinstituten. Daarom kunnen nieuwe issues ook gedurende het proces ingediend worden, voor zover deze belangrijk en/of urgent zijn én passen binnen de scope van de Beleidstafel. Nieuwe vraagstukken worden alsnog door Beleidstafel beoordeeld, geprioriteerd en toebedeeld.

Daarnaast realiseert de Beleidstafel zich terdege dat de beantwoording van de urgente vragen onder grote tijdsdruk tot stand moet komen, teneinde de bespreking, toetsing, vaststelling en besluitvorming tijdig af te ronden voor aanvang van het droogteseizoen 2019. Er zal niet altijd een compleet antwoord op de vraagstukken mogelijk zijn. Ook de diepgang van de antwoorden zal verschillend zijn. De Beleidstafel kiest ervoor om te werken met de (globale) resultaten, die op de deadlines wel beschikbaar is, om al handelingsperspectieven te kunnen bieden voor april 2019. Als geen tijdig antwoord mogelijk is, of als implementatie van een voorstel wijziging van wet- en regelgeving impliceert, valt de Beleidstafel voorlopig terug op de vigerende beleidskaders.

6.2.1 Ondersteuning van de Beleidstafel Droogte

De Beleidstafel krijgt ondersteuning van een ambtelijke Werkgroep Droogte. Hierin zijn alle partijen aan de Beleidstafel vertegenwoordigd (pagina 10). Een Kernteam zorgt voor de voorbereiding van de stukken, het plannen van de overleggen en het bewaken van de voortgang. Naast de Beleidstafel, organiseren we ook de inbreng van maatschappelijke partners en de kennisinstellingen.

- De maatschappelijke partners betrekken we door de reguliere overlegstructuur van het Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving (OFL, voorheen: OIM) voor het Deltaprogramma te benutten, voor zowel Beleidstafel Droogte als voor de Evaluatie van de crisisaanpak. De voorzitter van het OFL wordt uitgenodigd om deel te nemen aan de Beleidstafel, daarmee hebben de maatschappelijke partners een stem. Daarnaast zijn stakeholders ook veelal aangesloten via de zoetwaterregio's of werkgroep's klimaatadaptatie.
- (Aanwezige) kennis organiseren we door met sleutelfiguren in de organisatie van de kenniswereld te monitoren of de aanwezige kennis wordt gebruikt en waar nodig leggen we daarbij de verbinding. Zodoende vervullen we een makelaarsfunctie. Daar waar nodig leggen we expliciet de verbinding met kennisinstituten (zoals Deltares, PBL, RIVM, KNMI, STOWA WUR, MARIN) om vragen te beantwoorden.

6.2.2 Kwaliteitsborging

De Beleidstafel Droogte kiest ervoor om vraagstukken zoveel mogelijk te beleggen bij de (eerst) verantwoordelijke partijen. De kwaliteit van de deelrapportage wordt geborgd door deze -zo nodig- voor te leggen aan (één van) de kennisinstituten voor een toets op inhoudelijke kwaliteit. Ook de synthesesnotitie met conclusies, aanbevelingen en voorstellen voor vervolgacties, zal met de kennisinstellingen besproken worden, voor een integrale toets. Daarnaast zal de LCW de voorgestelde verbeteropties toetsen op praktische bruikbaarheid en uitvoerbaarheid voor de crisisorganisatie.

6.2.3 Inhoudelijke thema's voor de Beleidstafel

De vraagstukken voor de Beleidstafel Droogte zijn geclusterd in de onderstaande thema's. In de bijlagen is de tabel opgenomen, waarin deze thema's verder in issues zijn uitgewerkt, geprioriteerd en toegedeeld aan verantwoordelijke partijen. Deze 'sorteerhoed' vormt de kern van dit startdocument. In de sorteerhoed geven we ook aan welke soort vraag het betreft: een operationele vraag, een beleidsvraag voor de korte dan wel lange termijn of een kennisvraag. De Beleidstafel richt zich met name op de beleidsvragen voor de korte termijn, de overige vragen komen op tafel als deze een beleidsmatige vertaling nodig hebben.

Juridische en communicatieve aspecten worden meegenomen bij de afzonderlijke thema's, de communicatie vormt daarnaast ook een apart aandachtspunt voor de Beleidstafel.

Thema 1: Inventarisatie van economische schade en effecten van maatregelen:

Wat waren de korte- en langetermijn(keten)effecten van de maatregelen, die tijdens de droogtecrisis zijn genomen? Wat was de totale economische schade van de droogte in 2018?

Thema 2: Waterverdeling: waterbeschikbaarheid en verdringingsreeks:

Hierin ligt de nadruk op waterkwantiteitsvraagstukken en hoe de verdringingsreeks ten aanzien van het oppervlaktewater heeft gefunctioneerd. Dit kan leiden tot verduidelijking of, indien (in een enkel geval) noodzakelijk, tot aanpassing van de verdringingsreeks. Ook komt in dit thema de meer fundamentele vraag aan de orde hoe we de waterbeschikbaarheid en capaciteit van zoetwaterbuffers en de zelfredzaamheid van gebruikers kunnen vergroten en of de infrastructuur op orde is, om zoveel mogelijk te voorkomen dat we in de verdringingsreeks terechtkomen (dit is waterbeschikbaarheid).

Thema 3: Grondwaterbeheer en grondwateronttrekkingen:

De uitzakkende grondwaterstand en de gevolgen daarvan voor stedelijke bebouwing, landbouw en natuur vormen een urgent vraagstuk. Wat zijn de verwachtingen voor de grondwaterstand op korte termijn, voor het begin van het droogteseizoen 2019? Wat zijn de opties als het grondwater voor april 2019 niet voldoende is aangevuld? Zijn er redenen om ook voor grondwater een verdringingsreeks te introduceren? Worden alle verantwoordelijkheden goed in gevuld, of is verduidelijking dan wel aanpassing van de bevoegdhedenverdeling rond grondwater en grondwateronttrekkingen nodig?

Thema 4: Verzilting, waterkwaliteit en drinkwater:

De verzilting van het IJsselmeer en het Amsterdam-Rijnkanaal was ernstiger dan verwacht. Wat kunnen we doen om dit in de toekomst te beperken. Hoe kon de verzilting van het IJsselmeer tot problemen voor de drinkwatervoorziening van Noord-Holland leiden? Wat zijn de beleidsopties als de Rijn en de Maas met verhoogde zoutgehaltes Nederland binnen komen? In hoeverre zijn de drinkwaterbedrijven voorbereid op droogtescenario's.

Wat zijn de effecten van droogte, hoge temperaturen, watertekorten, industriële lozingen en koelwaterlozingen voor de waterkwaliteit? Is aanvullend beleid of regelgeving nodig om negatieve effecten op waterkwaliteit in droogteperioden te voorkomen? Is het mogelijk om tot debietafhankelijke lozingsvergunningen te komen?

Thema 5: Natuur en landbouw:

Natuur en landbouw zijn belangrijke watergebruikers.

Voor de landbouw zijn er een aantal issues, waarvoor op korte termijn duidelijkheid moet worden verschaft, zoals de beregenings- en onttrekkingsverboden en nadere duiding van de positie van landbouwsectoren in de verdringingsreeks. Deze urgente vraagstukken zijn merendeels geadresseerd onder thema's waterverdeling, grondwater en verzilting. Voor de langere termijn wordt een meerjarig actieprogramma klimaatadaptatie landbouw gestart: hoe kunnen we de landbouw meer klimaatbestendig maken? Wat kan de sector zelf doen om beter voorbereid te zijn op droogte en watertekorten? Daarbij gaat het onder meer om zoetwaterbeschikbaarheid, zuinig watergebruik, hittestress en het water-vasthoudend vermogen van de bodem.

Verder is door de aanhoudende droogte in sommige gevallen waarschijnlijk onomkeerbare schade aan de natuur ontstaan. Daarbij gaat het niet alleen om watertekorten van oppervlakte- en grondwater, maar ook om effecten van de veranderende waterkwaliteit door verzilting en verontreiniging. Welke gebieden zijn kwetsbaar voor onomkeerbare schade? Welke maatregelen zijn mogelijk om deze schade te voorkomen? Wat kunnen terrein beherende organisatie zelf doen om beter voorbereid te zijn op droogte?

Thema 6: Scheepvaart

De binnenvaart is van groot belang voor de Nederlandse economie. Welke knelpunten zijn er tijdens de droogteperiode opgetreden? Voor de binnenvaart zelf, maar ook voor de grondstoffenvoorziening van cruciale sectoren als de energievoorziening en de bouw. Komt de modal shift van de weg naar het water onder druk te staan. In dit thema staan de handelingsperspectieven en beleidsopties voor de scheepvaart op de korte en lange termijn centraal. Wat gebeurt er bijvoorbeeld als de Rijn op termijn steeds meer een regenrivier wordt? Moeten we dan denken aan stuwen en sluizen? Wat kan de scheepvaartsector zelf doen om beter voorbereid te zijn op periodes met lage waterstanden? Is een verdringingsreeks voor vervoer over water wenselijk? Hoe kan rivierbodemerrosie worden tegengegaan? Zijn nadere afspraken met Duitsland, Zwitserland en Frankrijk over scheepvaart nodig?

Thema 7: Stedelijk gebied:

In stedelijk gebied kwamen kwetsbaarheden in beeld door uitzakkende grondwaterstanden met gevolgen voor funderingen, infrastructuur, riolering, stedelijk groen, versterkte bodemdaling en waterkwaliteit. Deze opgaven liggen vaak buiten de traditionele water crisiskolom maar kunnen grote gevolgen voor onze inwoners hebben.

Thema 8: Industrie:

De industrie is een belangrijke watergebruikende sector. In dit thema komen vragen aan de orde zoals: wat zijn de (economische) gevolgen van de droogte voor de industrie? Wat zijn mogelijke keteneffecten, zoals de invloed op stabiliteit van energienetwerken en de gevolgen van het stilleggen van de productie voor toelevering van grondstoffen en producten aan andere sectoren? Wat kan er gedaan worden om de (economische) consequenties te beperken, bijvoorbeeld door het tijdig informeren in verband met afschakelprocedures? Welke industrie is afhankelijk van welk water? In hoeverre is de industrie zelf goed voorbereid op periodes met watertekorten, welke maatregelen heeft men getroffen of is men van plan om te treffen?

Thema 9: Informatievoorziening

Communicatievoorziening en informatiedeling zowel analoog als digitaal zijn cruciaal tijdens een crisis. Deze onderwerpen worden opgepakt in de overkoepelende Evaluatie van de crisisaanpak. De resultaten van deze evaluatie komen voor het nieuwe droogteseizoen in april op de Beleidstafel en worden voor zover beleidsmatig relevant, voorzien van conclusies en aanbevelingen.

7 Planning

In de onderstaande tabel een overzicht met de planning van de Beleidstafel Droogte voor eind 2018 en 2019. De bijeenkomsten van het Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving worden op korte termijn gepland, in overleg met de voorzitter en het secretariaat van het OFL.

Datum	Actie/Overleg
20 dec	Aanleveren resultaatgericht formulier punten 1-7 (zie bijlage) voor de urgente acties
24 dec	Kerstvakantie
7 jan	Vliegende start beantwoording urgente vraagstukken met opleverdatum 15 februari
20 jan	Aanleveren resultaatgericht formulier punten 1-7 voor de niet urgente acties
21 jan	Verzending agenda en stukken voor de Beleidstafel van 28 januari
21 jan	Startbijeenkomst Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving
28 jan	Beleidstafel Droogte <ul style="list-style-type: none">Bespreking verdringingsreeks, grondwater en drinkwater, op grond van een eerste beeld en beschikbare informatieEerste voorstel voor synthesesnotitie (werkproces)

15 feb	<ul style="list-style-type: none"> Monitoring voortgang urgente acties Deadline opleveren urgente deelproducten, met conclusies, aanbevelingen en voorstellen voor vervolgacties t.b.v. synthese-notitie
22 feb	<p>Versturen concept-synthesenotitie met conclusies, aanbevelingen en advies vervolgacties naar:</p> <ul style="list-style-type: none"> Beleidstafel Droogte 27 februari Kennisinstellingen voor toets op inhoudelijke kwaliteit LCW voor toets op bruikbaarheid voorstellen voor de crisisorganisatie Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving
februari	Bijeenkomst met kennisinstellingen en LCW voor toets op kwaliteit en bruikbaarheid
27 feb	Beleidstafel Droogte <ul style="list-style-type: none"> Eerste bespreking concept-synthesenotitie Monitoring voortgang urgente acties
4 maart	Verzending agenda en stukken voor de Beleidstafel van 11 maart, inclusief resultaten toets op kwaliteit en bruikbaarheid voor crisisorganisatie
maart	Tweede bijeenkomst Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving
11 maart	Beleidstafel Droogte <ul style="list-style-type: none"> Concept-brief Tweede Kamer met conclusies, aanbevelingen en vervolgacties (Tussenresultaten) Evaluatie crisisaanpak Uitkomsten Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving Monitoring voortgang niet urgente acties met opleverdatum 9 september
14 maart	Bestuurlijk Platform Zoetwater
1 april	Begin droogteseizoen 2019
3 april	Stuurgroep Water: besluitvorming over brief Tweede Kamer
18 april	Stuurgroep Deltaprogramma
15 mei	Beleidstafel Droogte <ul style="list-style-type: none"> Monitoring voortgang niet urgente acties Vorbereiding AO Water
16 mei	Bestuurlijk Platform Zoetwater
6 juni	Stuurgroep Deltaprogramma
20 juni	Algemeen Overleg Water (AO-Water)
3 juli	Stuurgroep Water: informeren voortgang Beleidstafel
9 sept	Deadline aanleveren resultaten niet urgente acties
sept	Derde bijeenkomst Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving
25 sept	Beleidstafel Droogte <ul style="list-style-type: none"> Bespreken concept resultaten niet urgente acties Vaststellen eindrapportage, inclusief resultaten niet urgente acties Bespreken concept-brief aan Tweede Kamer en Wetgevingsoverleg Water
26 sept	Bestuurlijk Platform Zoetwater

9 okt	Stuurgroep Water: Besluitvorming eindrapportage en bespreken brief aan TK
November	Wetgevings Overleg Water (WGO-Water)
14 nov	Bestuurlijk Platform Zoetwater
28 nov	Stuurgroep Deltaprogramma
27 Nov	Beleidsstafel Droogte <ul style="list-style-type: none"> Bespreken uitkomsten WGO-Water, vaststellen vervolgacties Overdracht van taken aan reguliere overleggen en programma's
28 nov	Stuurgroep Deltaprogramma
11 dec	Stuurgroep Water: besluitvorming over vervolgacties Beleidsstafel Droogte en toedeling aan reguliere overlegstructuren, projecten en programma's

8 Prioritering en toedeling van acties

De tabel met prioritering en toedeling van de vraagstukken is een aparte bijlage en vormt een integraal onderdeel van dit Startdocument. De tabel is als volgt opgebouwd:

Sorteerhoed Beleidsstafel Droogte										
Thema	NR	Voorstel / maatregel / kennivraag	Belangrijk?	Urgent?	Soort vraag?	Parlementaire behandeling?	Extra toelichting	Wanneer afgerond?	Verantwoordelijke partij	Naam trekker

Overzicht betrokken partijen bij de Beleidstafel Droogte

1. Deelnemers Beleidstafel Droogte	
<ul style="list-style-type: none"> • Peter Heij, voorzitter • Liz van Duin, namens IenW • Michele Blom, namens RWS en MTW • Dirk-Siert Schoonman, namens UvW • Bert Boerman, namens IPO • Hilde Niezen, namens VNG • Hans de Groene, Vewin 	<ul style="list-style-type: none"> • Johan Osinga, namens LNV en EZK • Hermen Borst, Staf Deltacommissaris • Patrick Poelmann, namens Bestuurlijk Platform Zoetwater • Job Cohen, namens OFL • Rob Bouman, secretaris
2. Deelnemers Ambtelijke Werkgroep Droogte	
<ul style="list-style-type: none"> • Rob Bouman (IenW, voorzitter) • Tom Dolderum (RWS, kennistafel) • Linde Jehee (IenW, secretaris) • Dolf Kern (BPZ) • Adriëne van der Sar (staf DC) • Neeltje Kielen (RWS) • Teun Spek/Peter Jasperse (IPO) • Jeroen Mekenkamp (VNG), • Sabine Pronk (LNV, landbouw) • Annegien Helmens/Maaike Moolhuijsen (LNV, natuur) 	<ul style="list-style-type: none"> • Irene Mouthaan (EZK, industrie), • Cees van Bladeren (UvW) • Sabine Gielens/Lieke Coonen (Vewin) • Pim Breek (IenW, scheepvaart) • Bert Kort (RWS/LCW) • Juliaan Prast (IenW, Ambitiebrief Bodem en Grondwater) • Jozef van Brussel/Wim Heiko Houtsma (IenW/Beleidsnota Drinkwater)
3. Kernteam Droogte	
<ul style="list-style-type: none"> • Rob Bouman • Tom Doldersum • Linde Jehee • Ruud Teunissen 	<ul style="list-style-type: none"> • Cees van Bladeren • Teun Spek • Dolf Kern
4. Te betrekken maatschappelijke partners via OFL (niet limitatief)	
<ul style="list-style-type: none"> • LTO Nederland • Brancheorganisatie Schuttevaer • Havenbedrijf Rotterdam • Federatie van Oppervlaktedelfstoffenwinnende Industrieën (FODI) • Coalitie Het Blauwe Hart • Waterrecreatie Nederland • KAVB (Koninklijke Algemene Vereeniging voor Bloembollencultuur) • Vewin (Vereniging van Waterbedrijven Nederland) • Natuurmomenten • Staatsbosbeheer • TenneT 	<ul style="list-style-type: none"> • Stichting Duinbehoud • VNO/NCW • WNF • EVO belangenbehartigersorganisatie voor verladers • Sportvisserij Nederland • Vereniging voor Energie, Milieu en Water (zakelijke elektriciteit- gas- en waterafnemers) • Waterrecreatie Nederland (voorheen Stichting Recreatietoervaart Nederland) • De Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren (VBNE)
5. Te betrekken kennisinstellingen	
Afhankelijk van de gestelde kennisvragen en vraaggestuurd.	
<ul style="list-style-type: none"> • KNMI • NKWK • Deltares • WUR • PBL 	<ul style="list-style-type: none"> • RIVM • Stowa • Marin • KCAF • KWR (drinkwater)

Resultaatgericht formulier voor acties Beleidstafel Droogte

1. Vraagstuk (zie sorteelhoed) + nadere duiding	<i>Invullen voor 20 december / 20 januari afhankelijk van urgentie</i>
2. Trekker (organisatie + naam contactpersoon + contactgegevens)	<i>Invullen voor 20 december / 20 januari afhankelijk van urgentie</i>
3. Te betrekken partijen (organisatie + naam contactpersoon): a. deelnemers Beleidstafel Droogte b. maatschappelijke partijen c. kennisinstellingen	<i>Invullen voor 20 december / 20 januari afhankelijk van urgentie</i>
4. Aanleiding voor de vraag	<i>Invullen voor 20 december / 20 januari afhankelijk van urgentie</i>
5. Werkwijze voor de beantwoording	<i>Invullen voor 20 december / 20 januari afhankelijk van urgentie</i>
6. Welke kennis/informatie is al beschikbaar voor het beantwoorden van de vraag?	<i>Invullen voor 20 december / 20 januari afhankelijk van urgentie</i>
7. Onzekerheden	<i>Invullen voor 20 december / 20 januari afhankelijk van urgentie</i>
8. Conclusies, aanbevelingen en advies (inclusief onderbouwing)	<i>Invullen na onderzoek</i>
9. Vervolg proces: <ul style="list-style-type: none"> • verdere besluitvorming • verdere afstemming • planning 	<i>Invullen na onderzoek</i>
10. Resultaten toets op: <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoerbaarheid door LCW • Inhoudelijke kwaliteit door kennisinstellingen 	<i>Invullen na onderzoek</i>
11. Risico's en risicobeheersing	<i>Invullen na onderzoek</i>
12. Financiële aspecten	<i>Invullen na onderzoek</i>